

հանգիստ ուզեց Վերջին արկածից՝ կր-
մատուցանել Միխիթարեան Հ. Անանիա-
Ս. Վ. Բ. Յարգ. Հ. Խորեն և Տ. Մկրտիչ
Սմբատեան և զանազան քաղցրածայն եր-
գիչ աշակերտ սարկաւազներով և դպիր-
ներով։ Նախանձնի էր կարգապահութիւնը
յամենայն մասի։ Համայն հանդիսաւորք
ամենաշքերմեանը ուղւով կ'ունենդէին
սրբազան և արտամանկ արարողութեանց
արտասուաթոր աչօք, խնդութեամբ՝ հա-
մախումբ տեսած ամեն ազգի անհատ՝ մ
սրբազան մեղեդով մէջ, իրեն մի եղբայր
արթնող մեր նախնային ազատութիւն և
գրկութեան համար կենանքերնին նուիրա-
նահառակաց համար։ Կեցցեն՝, այո՛, կեց-
ցեն այն հերոսք յաւերթ դարուց ի դար-
մեր և մեր թոռանց սրտերուն մէջ և
Պատմութիւնն ոսկետաւերով պիտի յիշէ
պիտի դրուատել զիրենք յաւիտեանս յաւի-
տներն անմահացնելով զիրենք տիեզերա-
մէջ։

Յաւարտ շքեղ հանդստեան Պաշտօն-
Պատարագի, Եպիսկոպոսական փոխանորդ
Գեղյ. Տ. Յովհաննէս Մ. Վ. Ղազարոս
Էանը համառօտիւ խօսեցաւ հետագայ հա-
կիրճ ներքողեանը :

(«Ճէնսաբը Հազգ» Մէշուրթիյէթիմարիկը պիւրիսնի հիւժմասաբը շէվլէթիու Բասաի շահմըզ Սուրթան Մէհմէտիւն ինսնը ինսմի շազըթիւրիկի ուզուսն էօմիւրլէր իլէ մուսամմէր վէ թախթը Արպախսթը Օսմանիտաբնմարտիս իլէ միււզաֆֆազը պիւ խալր պուսէրուսն, ») (Իպիրը քաղցրածաշա կը կրկնէին ամէն) :

ԱժԺ-տոբերի իսթիպուտոր գահար իլէ ազիլ
վաթմանըմըլը գուռթըթարապ, գավմը նէ
ճիպլի Օսմանիյին սաստէթը մատոխյէ վ
մանէվլէսին ընաֆիլ վէ դավին օլա
Գանունը Էսասիլիդի մուսաֆաա ուղըռուն
ռա Ֆէտայը ճան իտէն միւնճայիտին
Հիւրըրլէթին լուճը մուազզէզլէրին թալ
սիւն իտէրէք, նսլիլի սաստունը էյպէտիյ
վէ սէրէթէթ օլմալարընը ձէնապը իսլա
լազը ազիլմտէն՝ խուրընը պալ վէ գալ
իլէ նիլազ վէ իսթիլնամ իլէրիդ»

Այս նսրբողեանէ լերջ Զայ հաւատաւոր կուսանաց աշակերտութիւնները (Ջգեկ Ատուտւած) գովաբանական երգը քաղցրաձայն երգելէ և օրհնութիւն տրուելէն յետոյ, Վսեմ. կուսակալնիս, զօրաց հրաժարար Ամօնտ փաշայով, իր օժանդակեմով, Իպլաւաճիմ պէյով և Ազն. Անտոնէֆ. թարգմանով, Դաղղղոյ հրկպարտով և թարգմանով, քաղաքավորութիւն, երեսը աւազանեաց և ազգայնոց հետ հիւրասիրութեցան Առաջնորդարանի սրահին մէջ քաղցր ըմպելիով, չաքարեղէնով, լիմոն աշարակով, պիսքութիւներով և սիկարով յորմէ յետոյ մի քանի աշակերտութիւններ ընցին Վսեմ. Վալիկերնուս և զօրաց հրաժարարին զոյնզոյն ծաղիկէ չքնաղ գետ և փոքր փունջեր ի յաւերթ յիշատակ մեր հոգեւան, իրենց զիւրեւ և ցերեկ տաժանահուն և անգլին հայրական խնամոց կեցցեն ամէնքն իսկ ի փառս և ի պարծանս Օսմանեան Օղոստափառ Պետութեան մասնանիլ ըլլալով յաւերթական երանութիւններով ինչպէս մեր աշխարհահռչակ փրկիչք Վսեմ, Նիլազի և Էնիվէր պէյեր Պետի ավարին, այո՛, տառք ամէնքը յաշտի մեր և մեր թուանց սրտերուն մէջ պարտական:

Մ. ՌԱՅԱՑԻԼԵԱՆ
Տրապիզոն, 3 Մայիս 1909

ՄԷՃԼԻՍԻ ՄԷՊՈՒՍԱՆ

Հովհանն Իթթեան , 9 Մայիս

Սասիթ Զոտւ, Անմշտ Րիդա պէլին թա-
թը րիւսաթէլնաւ ինթիւս լուաւու պու-
մուշ ալը: Զապթը սապզըն գապուլն
տէն սծնրա, Ատասալա կէօնտիլթէնէ
նէյէթիտն իսթիթա ինթէն օլան Շէֆի
պէլին ետրինէ պըր ինթէրնին ինթիւս
պըլա ինթիդա իտիլմէն տիթ: Բէյթիթ ա-

նի թալաւոր պէյն նամզէտ կէօօթերէրէլը իսէ տէ, գաաղու իթմէմը տոր: Գաաթէ մօնի մէպուսը Եուսուֆ Քէմալ պէյի կէօնտերիմէսի թէքլիթ օլունմը տոր: Էրմէնի մէպուսը՝ Գօսօվա ֆէլզէլատ մահմէմէսի ղէսի սապրգ վէ Սամսօն մէպուսը Ապտուլլահ Ազմի պէյի ինթիսաթէմէյի թէքլիթ իթմըլէտ տոր: Բէյիս Անմէտ Իրզպ պէյ, Ատանա մէմէլսի մէքօրս տէվլէթերէլլէ միւզգաթէաթմ վէսիլէ օլմուս օլտուրընը վէ խարիճիյէ նազըրընը հէր կիւն պու մէսէլէ հագգընտա էճնէպ սէֆրէթերէլլէ միւլապաթ իթմէքտէ պուլընաղընը, վէ Ատանա վէ Հալէպ վիլայէթէրինտէ էճնէպի գօնսօլապըր մէվճուտ օլտուրընտան, ինթիսաթ օլունաճաթէմէպուրն՝ աւլիպէ վազըֆ վէ ֆորանսըլ ճապա աշնա օլմաթը լազըմ կէպոկիւնի սըլեան իլլէմիշ տոր: Պատէհու կիզլի գուր իլէ ինթիսաթ իճրա իտրիմէքլէ, Եուսուֆ Քէմալ պէյ 69, Ապտուլլահ Ազմի պէյ 5 վէ Ջօրպա էֆ. 2 գուրա սլմըլար տոր: Իմաի Ատանաթ Եուսուֆ Քէմալ պէյի կէօնտերիմէսի, վէ կիտէմէտիկի հայտ Ապտուլլահ Ազմի պէյին կիթմէսի գարաթ լաշտըրըմը տոր: Սուլաթիւթէն Տէրսիմ կէօնտերիմէճը հէյէթը իսլաթիլէնի պիւան էվվէլ կէօնտերիմէսինէ տարի Սամսոն ղէթ իւ Ազիզ վալիսինտէն վէ Տէրսիմ միւթէսարըրֆընտան ալընան պիր թէլէկրաֆ օգուսմըլ վէ իճապընը իճրաս իլին պու թէլէկրաֆըն հիւքիւթմէթ իեա տիկ գարաթ լաշտըրըմը տոր: Պէրսաթ մէպուս Եուսուֆ Քէմալ պէյ, վէ Եսէթ

մէպուտը Միւֆօտը պէշինը Սթիւնն Սոսանն
սէֆարէթի վասթաթասըյա Մէպուտանն ըրե
հասէթիինէ կէօնտըրմիշ օլտուզլարը պի
թէլէկրաֆնսամէ՝ ըշիյա թարաֆընտանն օ
գուանըլ տըրը Պոճտա, միւմարէյնիւմ
սիեօրլար ըրի, «Մարտ 31 իսթիլլար աս
քերիսիստէ սալա մէտիսէլիմիզ օլմամըլ տըր
Պիզ, իսթիպտոտանն պաշլընա խասիմիսթ
վէ Մէշրութթիյէթ ու Նիւրըյէթիյէթ ին խ
լիս խտօմիսէրլիյիզ: Անճազ Հիւրըրլէյ
օրտուսը Զաթալճայա մուվասըրլէթիստէ
օստորազամա զէշիտէ իլլէտիլիլ պիթ թէլէ
կրաֆտա, պիզի ըշազսիսթըն ատտ իթմիթ
վէ պու սուրէթլէ իճապընըն ինքասըն
թալէպ իլլէմիլ օլտուզընը խապըր պա
րազ, իսթիմպոտանն ուզազլանսաղա մէճ
պուր օլտուզ, վէ տիւրմէշլըրլիլիս միւմ
թէֆէՆիիւմլէրինէ սէպէպիլէմ վէ ըմքէմէ ը
շին զէնտի մէմլէքթիլէրիմիզէ կիթմէլէրէ
պիթ ճճնէպի մէմլէքթիլէրէ գալմայըլ թէրճի
իլլէտիւք: Կէրէք շախսէն վէ կէրէք բօլիթի
գա ֆըրգասը պազսը մազամիստա չիմիթի
գատար պիթ կէօնա շախսանը մուսիլէզ
հարէքթիտէ պուլունմատըք: պուսընն աք
սինի իսպպիթ իթմէք վէ հազըմըլզ
էնպէշիլ պիթ հալ կէօսթլէրմէք միւմ
տէշիլ տիթ: Բէազսիսթնըրլէ իլլէ գաթիթ
միւնասէպթտա պուլընմամըլզ տըր: Յա
գաթի տիւրմէշլէրիմիզին գալլի մոճիպլի
ճէ, 4 այտան պէրի Մէճիլիսիւ էքսէրլէյթիթ
նէ գաքըլ էկէր զէնտի մէպէքը մէշրու
թիլէթթըրվէրանէմիզ իճապընճա մուլտա
իթիթ պուլունմամըլ, սիյապի պիթ ճիւր
ատտ օլունուօր, վէ պուսըն իշին մա
քիւմ օլունուօր իսէք, տիմէք Մէշրու
թիլէթի իլլէ Ապտ իւլ Համիտին մէնֆուր
պէմ օլան ըթմիթ արասընտա հիլ պիթ ֆար
եօզ տըր: Թէքըրաթ իտէրիլ ըրի, Մարտը
31ինճի ըազգար իթթէօի կիւնիւնտէն սալ
կէճէսիլնէ գատար վուգուս պուլան ըլէք
սիսթին թէշէպպիսիւնտան թէմիսիլլէ պի
խապըր իսիք: Անճազ ֆըրքար մուլան
ֆէօիզ պիթ խտաթէի մէշրուլտա թէէսսիթ
թասալվուր վէ արգու օլունուօր իսէ
օնա տէլէճէք եօզ տըր: Ուլալաս սու
չըմըլ՝ էքսէրլէյթիթ գաքըլ գանուն տալ
ըշմիտէ մուլսալիֆէթիմիլէ տիթ, վէ պ
հարէքթիթիմիլ՝ ճէզպըլ միւսթէլլիմ պի
ֆիլիլ չէլլիլ սօզմաթ, մէմլէքթիթիմիլ
եշիլ պիթ ատալլէթ թէշրազիս իսիս
տիթ: Պու կիւնէ գատար հիլ պիթ գուլ
վէթ՝ առըրուլըղա տալիմի սուրէթիտէ

էկզէ խռէմէմիշ տրբ: Սոն րէպքսոն վա-
զըպարր տա պոռնա իսպաթ տրբ: Սէճ-
լիսի միլլիմիդին, մէմէքէթիմիդ մաճքմէ-
լէրինն վէ խուստաա մաճքմէի քիւպրոս
պիտիկիմիդ էֆքըաբբ ումումիլէնինն աճ-
քեմամ պիթարաթֆիւսինն քէմալը էննիլէ-
թիմիդ էպ տրբ: Հէր հալտէ ուշվալ վա-
հարաքաթմըմըմ թագադրինի ըրֆէլ քալ-
քիւրամըմըմն հիւքմիւ վիճտանիլէրինն
թէլք իտէրիզ:» Պու թէլէլըաքին, միւ-
մալիլէհիւմա իքի մէպուսաբբ Տիւանն
հարպա թէպլիմ իթմէք մէսէլսինի թէտգիլ-
գէ մէմամ օլան գօլիմիսոն կէօնտէրիմէ-
սի գարաթապարըմիշ տրբ:

իմա, սառի՞թ 11 տէ խիթամ պուլմը

Բազար իրթեսի, 11 Մայիս

Մէճիխ, սասաթ ճէ չարեւք գալաւ ա-
լըմըւ, վէ գապթը սասըղըն գապուլին-
տէն սօնրա, պաշլընա Սասարթիտէն կէ-
միշ օլան պիր խալլի թէզքիւրէլէր թէպ-
լիլ իտիլիւշ սիր: Պու թլլքիւրէլընէ
իտարէկ էօրթիէ գէմաննետա հէր բիթթիլէ-
սիր օլան իւմթըր վէ գապիթթանըն, իրա-
տէկ սէնիլէ սասար օլմահորապ, Տիվան-
հարպ հուզօրընտա մուսաքէմէ օլընապիլ-
մէսի ճազգընտա Ասքէրի ձէղա գանուսը-
նըն ճիմնի մատտէսինէ լքի մատտէ իլա-
վէ օլընտըղընտա տար օլան թէզքիւրէ, վ-
մէմաթիւրինի սալլի մասշապըրնի թէնպի-
լի հազգընտա օլուպ, Մէճիխի աւանտա-
թասաիք օլընմահարապ Մէճիխի մէպու-
սանա իւտաւէ օլընան մուվազաթ պիւտ-
նի՝ զօթիսիօնը մաիտուպարընա հէվալէ օ-
լընաթիլար տրը:

Պատէհու էօյլէտէն ոսնրա մէնխա
կէէրէք բրօկրաւորն օգուտեամազ օյա
մէնէրէք վիւրէլայա իժիմտող գուրասը վէր
մէնէ լիւգուժ օյուպ օյաւտողը հազարքնա
պիր միւտտէթ միւզաքէրէ ճէրէհան իտիւ
միշ իսէ տէ, պիր նէթիժէ վէրիւէմօմիշ, վ
պիր սաաթ իչին միւզաքէրաթ թաթիւ օ
լընաղզաան ոսնրա, մէճնա թէքարա
լընաղզանտա, Մթափպուսթ օյաւուռնըր
Ձֆնիւր մատտէսինէ գասարա միւզաքէրաթ
ճէրէհան իթմիշ տիր: Ճէզպարըն ումու
միւշիթիւ իտաֆիֆլէթիւմէսինէ գարար վէ
սիւշիւր տիր:

Ստաֆ Գոա Ստարազամ, Շէյխ իւլ Իսլամ վէ տախիրէն հազարէստան մաստաքեաֆֆէյի վիւճէլա մէճրնէ կէմիշլէ տիր

Ստարազամ բաշա, քիւրդի իրիտպէթէ կէլէրէք, վազը օլան պիր սիւալէ ճէվապէն, ձերիտ բաշանքն մէճրնէ կէմէմէսի, քեաֆֆէյի տաւէլէ մշրուճտան տարը կիպի, գապիշէնին քոնուամըն ալանի վազըթտա Մէճրիսի աեանտա օգուճան իշլին օլտըրըն պէնանտան սօնրա, բըրօկարօ օգուճմը տըր։ Օգուճմար եարրաաթ մէվամ իւմէն պու բըրօկարօն մուգատէմ սիմտէ, Մարա Յլ հարէքթըր իսթիպատքարանէսիլէ Մէշուրթիյէթըր իտարէնին նա'սըր թէշիլէյէ աիւշար օլտըր վէ Հարէքթըր օրսուսընըն Իսմանպօլի կէվէսիլլէ, էրպապը ֆէստարը գաշը վէ Միլլէթ մէճրիսիլլէ տարար վէ ձէթվաւ մինինին ֆէթվասրլլա Ապտ իւլ Հաֆիտը խայր վուգու պուրպօր, վէ վաքիբի մշրուճան Սուլթան Մէհմէմմա իւանը իւամիսի ճէւլուսը վուգուա կէլարիկ, վէ Թշվաի բաշանքն իսթիֆասընտան սօնրա, եէնի ֆապիշէնին թէշվիլլէ նա'սըր քէնտիսինէ ինալ խոխիլիկ, վէ մէգըլըր բէնապօսն հարէքթի ֆաիրիլլէն ոէն պիր թազըմը տէր տէսէթ, մուհալլէմ վէ թէշվաիկ խոխիլիկ կիպի, տիկէրլէրնինին մուհալլէմէսի տէ եա գընտա իրիթմը պուրլաճտըր, վէ չիմա իսթանպօլտան աաաիշ ու էմիլիթին իտա մէսա իշլին թէշապրլէր թէշվիտազ իտիլ մէքաէ իտուկի պէնան գըլլնիտգաւան սօնրա, Անատօլընքն սօն վազըպարըր հազ գընտա շու եօլաա իտարիկ քէլամ օլընմը տըր, (Մէմէթքէթիմիլլի, աիւշարըր էլէմ գըլլան վազըպարտան պիրտ ալ, Ատանա վուգուաթըր օլուպ, իսթանպօլըն բէգաֆօմ վազըաքընտան պիր կիւն սօնրա գուհուրա կէլարիկ իշլին աշնի թէշապիր ալթընտա գուհուրա կէլարիշ օլտըրըր դանն օլունուրա։

Եօր։ Ատանա գաղըրըրըլլէտան Հայէթ վիլայէթինէ մէրպութ Մարաշ վէ Անթաքիա գաաապարտանք պիր գաշ գաբիտապի միւթէմսիլը վէ միւթէգաբրուր օլմիշլար տըր։ Իշլի սանհաղընտան մաստաք Ատանա վիլայէթինտէ իւան խոխիլշ օլան իտարէի էօրֆիէ, ախիրէն Մարաշ, Ան.

Թափախ վէճ հիվանդանոց տախիթէզի օղբն
մըջ վէճ օրապարտա ախախ Տիվանը նաթա
թէշէլի գըլըմըջ տըր: Պու գարըըգըլը
թէթթիթի խաշն ճախիտ, քիմ օլուրսա օլ-
տուն, հէր քէսէ իրթթէթը միւնճաթթէթի մու.
ճիպ օլաճաճ սուրթթաթ միւնճաթթը շէ-
տիտէթի գառնուխթէթ տիւշար օլաճապար-
տըր: (Սօյ թարաֆտան ալթըթըր) Ատա.
նա իթի Մարաշա տախիթէզ 10 թապուր ա-
տաքիթի նիպաթիթ սառնա կէօնտթիթթէթ-
սաաթի թէշամէն իւտաթ խախտի, օրապար-
տախի Տիվանը նարաթ էօրթի վազիթէթի-
նէ պաշընտըր: Վուգուտթէ քննաթընտըն
դասպ օլընա շէշա բէշաթթէթ կէթի պը-
նարազ, սառնալթթիթն թէշիմ խախիթօր
Եճնուրշար թէշապի իշն թապպի վի-
թիւշար կէօնտթիթիտ: Միւնթիթանի իշն
Մէճնիլ: մէպուտանըն թաաթիթիլէ 30,000
լիրա թախաթ օլուտըր: Չիթթիթիթթէթ
իթթիթաթ օլաճաթ տա Չիրաթի պան-
գաթընտան 30,000 լիրանըն իթըրաթ գա-
լաթապարըրըր: Գարըըգըլը քննաթընտըն
վազիթթէթիթնտէ ինճպ խաշն մէմուրաթ-
սան Ատանա վախիթ իլէ ճէպէլը Պէթթէթի
միւնթիթարթթի ազլ վէ մէխան հառէնէթ
էթիթիլէ Մէթան միւնթիթարթթի ինսա-
պէթ թագաթի խախտի, Գարըըգըլըն սէ-
պլպիթի, սուրթթը պուհուրթի, ազլ ի-
տիթն վալը վէ միւնթիթարթթա սապըլը
Ատանա գօմախտանըն տէթէճէթ մէսու-
լիլէթիթիթի թէշաթիլ վէ միւնթիթանիլ
թախախ խախիթ ազշէնի թէվիթիթթիթն
նէգաթթէթ, վէ էշալիթի միւնթիթէթի սը-
նըթիարը արտաթնտ ուխուվէթթ Սոմա.
նիլի թագաթի վէ վազը օլան աճվալ
միւնթիթիթիթ թաթիլն իթթէթ իթթիլ
մէթան թէշիլիթ իտաճէթ թէշապիթիլի, վէ
միւնթիթանիլն աաթ տէ վէ տէթէճէթ ինթի
Խաճարըլը իաշաշը հալլէթի իշն տաա-
նէ Խաղըրապիլէճէթի թազըլը վէ թաշ-
նի իլոնէթ իլլէթ, իթիլը մէպուտանտըն
վէ իթիթ միւնթիթանիլ միւնթէթէթ պիթ
գօթիթիթն տախի մէմուր խախիթի տիթ
Պու գօմիթիթըն բարթըր մաճնիպիթն տա-
նա նէ Խաղըրմազ լալլոմ իտա տէրապ Խա-
ղըրմաճզ տըր: Ատանա իշն էլէ պընտըն
պու թէշապիլըլը, օ պազըլը միւնթիթն-
նիլն թէշապիթթը շէտիտպիթի խալլի թախ-
թիթի վէ էրպապը ճիւնալթիթի թէճտիպ
սառնէթ տիթ:

«Մահագլխի» պիզճէն էն զիեստէ նազարը
տիգզգաթտ աղնանազը նօզլիս, պունասն
սօնորս մէմլէթիմն հիշ պիր թարաֆրնաւ
պար. ետօյս գարըըզլըզլս վէ բէաքօթօ-
նէր վօւզգուսթլարը զուհուր իտէմէմէսլ
տիր: Անրի մէհլուս էլլէրնի թէրթիպ իթ
թէշէրի պու. Ռէսայէթլէր, վաթմանն հէ
քօշէսինի էսսարնասն մանվ իլէ, մէշրու-
թիշէթը մէշրուսմըղն պիր տանս տարսը
մասեանազ պիր մահիշէթը զավիէտէ գա-
թիւն թէշէսիսինէ չալըշմազը պու կիւս
էլլէր.մէմլէթին էն մուզստոտէս վազիֆէսլ
տիր: Պու մազստը վաթլմարէթէրանի
էլտէ իթմէք իշին, հէր տիւրլիւ ճիտսր մէ-
սայր վէ չէտար թէտասպիր իթթիխազ
մուզստէր տիր: Կէրէք տօղլուտան տօղ-
լուտան իսթիխաստարն ալտէթիւն չալըշմա-
րէաքօթիսնէրլէրին վէ կէրէք պունայարը
եպլալալարնազ գաքըրարազ, միւնիթէիլի
զավվար պէշնիւի նիֆազ պրազանազ օ-
լան էշիստարն ֆէտան վէ թօրթիլէրիլ
նէրէտէ պիր հատիսէ զուհուր իտնրն
միւլթէտարըրաը տէրնի զուվվէն աքը-
րիէ իլէ թէշէրի վէ իտարի էօրֆիէ ի-
լանըրն, չէալտիսն միւսնազաթ իտիլիլ
իւզլէր, վիլայէթլէրտտէ տէ քանֆի միգ-
տարտա աքըր պուլլնաղըրլմասը գաքար-
լաշարըրմըշ վէ ապրիլ 23 թարիխիլէ վի-
լայէթլէրն պու մաէլտէ էմլէր վէրլիմի-
տիր:»

(Ուսմունքը մալիյէ, ինչդիպակովի վէ նա.
Ֆիւտտան պահիս օլան բրօկրամըն պազը.
յէսինի կէլէճէք նիւսթէմիզոտէ տէրճ իտէ.
ճէյիզ Ի)

Բրոյքրամբն օգտւումասը, ալգըլար ա
րասընտա ինխմա պուլըլը, վէ պատհնո
խխիմտա մէխմա մէյտտա զօնուպ, պու
խուտուտա ճըրէան իտէն յունազարա
էտնարնտա, Սէրքիլէ Ռում մէպուր Պու.
չօ էֆ., գապիլնէ իխիմտա լէլի վէրմէ.
տիքտէն պալգա, սն վազըլարն մէ.
տուլ օլմախնտան նախտ իգքիտարն
սըզըլըրնտան տալլը Տիվանը հարպա
ճէլիմիլի տախի իմէքիլի իխիլ տիբ
Խալմ մէպուլարնտան չէլի Ճէլն է նալ.
տին էֆ. վէ տիլէր պազը Խալմ իւլէմ
տախի գապիլնէլ գարը սէյլէմիլէր տիբ
Նիսյալէլ մէլնէլ գուրպա զօնուխուպ, Մ
իւլէ գարը 191 ըլիլէ Նէլիլը վիւթէլա
յա պէհանը իխիմտա օլընմըլ տըր:

Պրուսական եւազրութեան կէտքէն, Չա-
րը հազրէթը Բատրիանին՝ սաղմանաթը
Սամանիւնին կսկի բարձրաթիւնը զիւարէթ
իթմէք խոստումնաւ կէսթէրտիքէրի ար-
գու՝ պիւթիւն Պրուսա էհալիսին մէսէրէ-
թի ազիմէսին մուծիւզ օլմուշ օլուպ, բար-
լազ սուրէթաէ գապուլիլիթ ինքսար իլին
թէտարիքեաթ կէօրիւմէյէ պաշլանմը
տըր։ Իգամէթը Բատրիանիյէ մախսուս օլան
Հիւնքեար քէօշիւնէ գատար եէնի պիր եօլ
աշլումագտա օլուպ, Բէշատիլէ թէսմիլէ
իտիլէնէք տիր։ Պրուսալըն թանգիմիլէ
Նաֆիա նէգարէթինտէն կէօտէրիմիլ օլան
Ֆրանկիա էֆ. նէգարէթ իթմէքտէ տիր։

Չաթը հազրէթը Բատրիանին Պրու-
սաւան սօնրա էնգարէ վիլայէթինէ սէյ-
եհաթի պուսուրաճազլարը խապէր ալըն-
մասը իւզէրինէ, արզը թէշէքքիւրաթ ի-
չին էնգարէտէն պիր հէյէթ շէհրիմիլէ վա-
զը օլմուշ տըր։

Բազար կիւնիւ Սառազաթ Հիւմի բա-
շա՝ հուզուրը Շահանէյէ գապուլ օլունմը
տըր։

Չաթը Շահանէյին թախթը Օսմանիյէ
հիւսնալընտան տօլարը Էփրատ հիւքմար-
լարը նէգարէրինէ իքի հէյէթ կէօտէրի-
լէնէք տիր։ Պիրինի հէյէթ, ինքսաթիտէ
մէարիթ նազըրը էսպազը Զիա բաշա օլ-
տուղը հալտէ, Պիրինի օրտու էրքեանը
հարպիլէ իքիի իւալի բաշա իլէ պաշ մա-
պէնիս Լուսթի պէյսուն միւրէքքիւզ օ
լուպ, Պիրին, Վիլնիւ վէ Բէթրէսպուր-
կա կիտէնէք վէ Բուսիստան սօնրա Զիա
բաշա՝ հէյէթին ինքսաթիտէն չէքիլէ-
նէք, վէ տիկէր իքի դաթ տա, Սթօգլմ,
Գօքնիսիկ, Լա-Հէյ, Պիկրատ, Պիւքրէշ,
Չէթինէ վէ Աթինայա միւթէվէնէնի հա-
րէքէթ իլլէյէնէք տիր։ Իքիինի հէյէթին ին-
քսաթիտէ, ախիլէն ինիլիթէրա սէֆա-
րէթինէ թախիւն գըլընմը օլան սատըր
սապըք թէվֆիլք բաշայա թէվտի օլունա-
նազ, վէ պու հէյէթէ՝ Նաֆիա նազըրը Գաթ-
րիէն էֆ. Նորատուկեան իլէ աւանտան
գապիլիլէ նազըրը սապըք Սաթի բաշա տա-
խիլ օլանազլար տըր։ Էվլէլէ էմիրաէ Լօն-
տրայա կիտէնէք օլան պու հէյէթ իքիի
պուլընան թէվֆիլք բաշա օրտա գալա-
նազ վէ հէյէթին տիկէր իքի ազաթ Բա-
րիզ, Պիրեսէլ, Մատրիա վէ Պէրն չէյիլի-
րինէ կիտէնէք տիր։

Պրուսան էվլէլէ Ապտիւ Համիտին
խուսուս թապիլի օլան Տր. Պիր՝ քէն-
տիսինէ իտիլէն վատ վէ մուգալէլէյէ բազ-
մէն, պիր խալիլ մաալարը վէրիմիլ օլ-
տըրընտան, միւմալիլէյ Պէրինտէ Ալման
մահքէմիլէրինտէ խազանը սապըք ալէյի-
նէ տալա ալմըլ վէ պուսլարը գարարըյ-
լա Ապտիւ Համիտին Տէօյլէ Պանգտա
մէվճուտ ազէնի հաճ ալթընա ալընմը
տըր։

Ապտիւ Համիտին պաշ մուսահիլի Նա-
տիր ալա՝ Տիւմըն հարպ թարաֆրնտան
սէրպէսթ պրազըմը տըր։ ինքսանը սա-
պըքըն Երտըրտաթի տէֆիսէլէրին միւ-
մալիլէյ կէօտէրիմիլ տիր։

Կիրիտին Եունանա իւնազընա իթալիա
հիւքիւմէթինին էօն աւազ օլանազընա
տալի Զէյթ Նամ Ալման զազէթաթըն
եազարը պիր Ֆըգրա՝ իթալիա խարիսիէ
նէգարէթի թարաֆրնտան իքսմէն թէքըլի
օլընմը տըր։

Բուսիա հիւքիւմէթի, Տէրիսաւաթի
Բուսիա սէֆարէթինէ, խարիսիէ նազըրը
մուալիլին Մ. Չարիգօլը թէքիլի իթմիլ
տիր։ Հիւքիւմէթը Օսմանիլէնէ պու թէք-
իլիինէ գապուլ օլընաճազը մուհազազ
սատ օլունուէր։

Եսնիա վիլայէթինէ թէարբուզ իթմէք
իւզրէ Եունանիսթանաւ էնգընա չէթէլէրի
թէքիլ օլընմագտա օլտըրընա տալի չը-
գան չալիսար՝ պաթէլէկրաթ Աթինաւան
թէքիլի օլունուէր։

Իւսիւնիւ օրտուէրն պիր գըլմընը
թէքիլ իտէն Հարէքէթ օրտուէրն իթ-
տիլի մէարիթի թէքիլի իթմէք իւզրէ
Օսմանը պանգազը վատըթաթըլա Սէլա-

նիյէ 21,000 լիւրա կէօտէրիմիլ տիր։
Մէսարիթին միւթէպազիսի բէյ տէր բէյ
թէսվիէ օլընաճազ տըր։

Թիւրքիա իլէ Եունան արաթընտա մէվ-
նուտ օլան պազը մուալլաք մէսէլէլէրին
թէսվիէսի իլին պիր գաշ պէօլիւք տէվի-
թին թէվաւաթի թէքիլիինտէ պուլըն-
մըլ օլտըրընա իթմիլէթ օլընտըրըն «Մէր-
վէթի Ֆինուէն» եազըրէր։

Երտըլ սէրայընտա զուհուր իտէն ագ-
չէլէրին պիր գոմիսին մարիթէթիլլէ Հար-
պիէ նէգարէթինտէ սաեղմասընա պաշլան-
մըլ տըր։

Բազար իթմէսի կիւնիւ Ֆրանսա վէ Ա-
մէրիգա սէֆիլիլէն՝ սատրազաթ բաշա իլէ
միւլազաթ իթմիլէր տիր։

Պէյօղլը միւթէսարըքիլը մէվգիլինին
միւլազաթէ սուրէթիլլէ սաթլմասընա գա-
րար վէրիլիլ տիր։ Միւթէսարըքիլը
տաիլէսի, Պէյօղլը մահքէմիսինն ճէգա
գըսմը վէ հապսիսանէլէր, Թաքսիմէթ թօթ-
նը գըլըստընա նազլ օլընաճազ տըր։ Գըլ-
լանըն գարընընտաթի արազի վէ սիւս
տէպպըր սաթլընաճազընտան, պու սաթլը
սալէսինտէ ինազինի տէվլէթէ 20 միլեոն
Ֆրանք գատար պիր բարա կիւնէկի թախ-
մին օլունուէր։

Օսմանը վէ Պուկար բըթթօգլընը իմ-
գալմագ իւզրէ հիւքիւմէթը մէթպուէսի
թարաֆրնտան իսթանպուլա կէմիլ օլան
Պուկարիսինն նաֆիա նազըրը Մ. Լիւր-
չէթ՝ Սօֆիայա ալտէթ իթմիլ տիր։

Ատա միւսաֆիլիլինին Տիւմըն հարպ
թարաֆրնտան հաճ օլընմը օլան էմալը
մէնգուլէլէրինին միւլտարը պիր միլեոն լի-
րա թախմին օլունուէր։ Եալընը Մէմ-
սուհ բաշանըն էսիլ սիւքէլէրէ միւթլա-
լիլ մէմուտար՝ պէօլիւք պիր միւլտար
թէքիլ իթմէքտէ վէ էնէպի պանգալա-
րընա թէսլիմ իթմիլէրի ազչէ տախի
ճսիմ պիր միւլտարա պալիլ օլմագտա
տըր։

Մէնիսի վիւքէլա, Մէնիսի մէպու-
սանա թատիք օլունմագ չարթըլլա Ա-
տանա վէ Հալէպ վիլայէթիլլէրի իլին 5 ալ-
լըք Մօրաթըրիմըն թէնաթիսինէ գարար
վէրմիլ տիր։ Պու Մօրաթըրիմ, ապիլ
1տէն պաշլալիլ, կէլէնէք սեպտ. 31է
պաշլալ տէվմա իտէնէք տիր։ Պու մազ-
սէտլէ բալար իթմէսի կիւնիւ Պալը Ալի-
տէն Մէնիսի մէպուսանա պիր գանուս
լաիսաթ կէօտէրիմիլ տիր։

Մըսըրտան ալընա խապէրէլէրէ կէօրէ,
Ապտիւ Համիտին քեաթիլի սապըք իւզլէթ
բաշա, սապըք մապէնիսի Ֆալիլք պէյ վէ
տիկէր պազը եատիկեարար՝ Հինտիսին,
Արապիսին, Շըմալը Աֆրիգա վէ Մը-
սըրտան Ֆաւա գատար Իսլամիլիլին պաշ-
լընա մէքէլլէրինտէ թարաֆրիլին գա-
լանմագ իւզրէ բըրապանա իթմէք իլին
պէօլիւք պիր չիւքէթ թէքիլ իթմիլէր
տիր։ «Ալ թիւրք»նին իլիսէթինէ նէ-
ղարէն, Ապտիւ Համիտին պու սատըք
պէնալէլէրինին մազսէտի՝ Թիւրքիստաթի
իլիսէթիտէն քեաթիլին ալը օլարաթ Իս-
լամիլիլ իլին եէնի պիր խալիլալըք թէ-
էսիլիսինն իպարէթ օլուպ, պու մազ-
սէտլէ պաշլընա մահլէլէրաթ զազէթալար
իտաւա վէ բըրապանա չիւքէթիլլէր թէշ-
քիլ իտէնէք իլին «Ալ թիւրք», պու
պապտէ տիւքըքի, «Վազաւ մահուտ
իլլէթ» սատէտիլանը իլլէթ իլին գուվ-
վիլի ֆիլիլիլի հալիլիս տէ, լաքին մէր-
քէլ իթմիլալը իտէնէլի մէմէլէթին հիւ-
քիւմէթի թարաֆրնտան, ալլաք քիմսէլ-
լին քէնտի թօթաղընտա պարընտալա-
նազլարը թէպիլիլ օլունապիլէնէք տիր։

Տօմանմօր Օսմանիլին պալը սէֆինէ-
լէր, թալիլ իլին ճուսա իթմէսի կիւնիւ
Մարմարաւա միւթէվէնէնի լիմանըմը-
տան հարէքէթ իթմիլէր տիր։

Բուսիա իմէքթաթըրնին Իսթանիա վէ
Բօրթիկէլի զիւարէթինտէ վէ իթալիա գը-
րալը իլէ միւլազաթիտան սօնրա իսթան-
պուլա կէլէնէկի, վէ պուրտան Գարաթէ-
նիլ թարիքիլլէ Բուսիայա ալտէթ իտէնէ-

կի՝ Բօմասան Ասանա Բիւթլէրէ պաթէլ-
կրաֆ իշար գըլընմը տըր։

Հարէքէթ օրտուք գօմանտանը վէ
1ինիս, Ջնիս վէ Յիւնիւ օրտուք միւ-
քէթիլի Մամուտ Շէվէթ բաշա, Տէրիսաւաթիտէքի
վապիլիլէրին խիթամ
պուլմուշ աւա իտիլէք, ճուսա կիւնիւ
էրքեանը հարպըլա պիլիլքտէ Մէնիլի
կիլմէք նիլլէթինտէ իւքէն, եէնիսին պազը
իլլէր գուհուր իթմիլիլտէն, աղիմէթիլին
թէնէլիլ իլլէմիլ տիր։ Միւլաթիլլէյին ա-
ղիմէթինտէ, Հարէքէթ օրտուք գօման-
տանըլը, հարպիլլէ նազըրը Սալիս բաշայա
իւալէ գըլընաճազ, վէ սօն վազըլալարտան
տօլար միւթթէնէմ օլանընն ճէգալար
թէքիլիլ վէ ինրա օլունանա գատար իտա-
րէի էօրթիլլէ տէվմա իտէնէք տիր։ —Մահ-
մուտ Շէվէթ բաշա ճուսա իթմէսի կիւ-
նիւ սատրազաթ բաշա իլէ զաքէթ ու-
զուս միւտտէթ միւլազաթ իթմիլ տիր։

Բազար կիւնիւ ալա օլունան մէնիլի
վիւքէլաւա, թախիլ իսթին վիւքէլա
բըրիլմը օլունաթաթ թալիլիլ իտիլմիլ,
վէ ալալը տաքէր նիլլաւմաթիլլէ տաքէրի
թէգալիտ սանտըլը նիլլաւմաթիլլէ միւ-
թալէա իտիլլէք, Մէնիլի մէպուսանա
կէօտէրիլլէնէ գարար վէրիլմիլ տիր։

Պէյօղլը գըլալընտաթի սատրիլ իս-
եանա թահիլի իտէն միւթպաւաթ ճէմիլին
միւլապէտէն քիւրէլէ գօնուլմասընա իրա-
տէի սէնիլլէ սատըր օլունուէր։

Մանաթը վիլայէթի տախիլիտէ միւլ-
թէլիլի ճէմաթիլլէ արաւընտա ճէրհ վէ
գաթիլ կիլի վիւքուսթին թէքարընա մէյ-
տան վէրմէմէք իլին սէրիսն թէտապիլի
լազըմիլին ինքսաթ՝ Պալը Ալիտէն Հար-
պիլլէ նէգարէթինէ իշար օլունմը տըր։

Պուկար հուսուսընտա Գըրհ-Ալի եա-
զընընտա Օսմանը սատրիլինն անաղըն
քէսթիլլէ պիր միւլտար իլէ Պուկար թօթ-
րազընա կիւրէք, Գօլմալիլ վէ Հասան-
թէք մէվգըլարըն իլլալ իթմիլէրի, վէ
Պուկարարըն, գուվլէթիլլէ միւլաթը
թահիլ իտիլմէք, Հասան-թէք մէվգըր-
նի կէրի ալմալա միւլաթիլլէ օլունուգա-
լը վէ հատիլլէն սէպիլի մալիլ օլմա-
եալ, անաթ օ ճիւլէթէքի սատրիլ Օս-
մանիլլէն Պուկարար իլլալիլինտէ պէսլ-
տիլլէրի տալմէթին նէթիլլէ օլունուգը
միւլթէմիլ իտիլիլ, վէ չիտիլ սիւքիւնէ-
թը թալմէ ինտէ օլունուպ, վէ պու
հատիլլէ, պիր վազըլալ մահլէլլէ օլ-
մագտան պաշլալ էնէմիլլէթ վէրիլմէյէնէ-
կի մէհաթիլի սիլաթիլտէ գան օլունուգը՝
Սօֆիատան մայիս 21 վէ 22 թարիլիլլէ
ալընան թէլէկրաֆիստէլլէրաթ պէսան իտիլ-
միլ իտէ տէ, «Աւալա», պու իլլալիլլէրին
ալա ու էտաթ օլմաթըլը թահիլլէ գըլըն-
տըլընը եալմը տըր։

«Ալ թիւրք»նին իլլալիլլէ կէօրէ,
Տիւմըն հարպ էօրթիլ՝ Պէյօլիլք-սատ միւ-
սաֆիլլէրինի, իլլալիլլէրինն ալընմաթ-
նա, էմալըլարընը գալիլլէնա վէ Տէր սէնէ
նէֆի իտիլլէլլէրին մահլէլլէ իթմիլ տիր։
Պու մահլէլլէր իլլալիլլէ ստրազըլը սա-
պըլը Բիլա բաշա տախիլ պուլընմագտա
տըր։ Սէր խաթիլ վէ մէքաթիլլէ ապէ-
րիէ սէր միւլթէլլէրին իտիլլէ բաշա տա-
հա չիտիլ պիր ճիլլալ մահլէլլէ օլմը
տըր։ Նէնիլ Մէնիլլէ իլլէ ֆիլարիլ իլլալիլ
վէ Սիլիմ Մէնիլլէ բաշալար ալէյիլլէ
տախիլ պու եօլալ պիր հիւք մէվլէլլէնէք
տիր։

Սօն վազըլալարտա, իթալիլ սէֆաթ-
թիլլին մայիլ վաթըրընտ իլլալիլ վալիլ-
թէ իտէրքէն պիր գուրչուս խաթիլլէ
վէֆաթ իտէն թալիլլէն ֆաթիլլէստան
թարաֆը Շահանէլլէ 5000 ֆր. վէրիլմիլ
տիր։

Պիր գէմանտան պէրու Պէյօղլընտա վէ
իսթանպուլա գալիլ Չիլք վէ Շիլք օրքէ
սիւրիլլէլլէ օլտըլը գալիլլէնա խաթիլլէ
ալընաթաթ, ինրա իտիլլէ իտագիլլէ նէ-
թիլլէսինտէ, Եունանը թէօթօր իսթինաթ
պիր իտիլլէլլէ վէ իւզէրինտէն 30 թանէ
գալիլ իլլիլք գուհուր իթմիլ տիր։ Մէր-
գուլմը արգատալը օլուպ, ֆիլարտա պու-
լընտ Մանիլլէ խաթիլլէնտէ տախիլ գալ-
պազանլըք ալէթիլլէ պուլընմը տըր։ Մա-
նիլ արաւմագտա տըր։

Կիրիտիլ պուլընտա սալիլ տէվլէթլէր
սատրիլլին —Ինիլիլք սատրիլլէնտէն
մատաւա — յունիս սօլարընտա, վէ Ինիլի-
լիլ սատրիլլէնտէ տէ պիր ալ սօնրա տապը
թէք իտէնէլլէրինի Աթինա գալիլլէստա-
լը եազըլլէ իտէ տէ, պու հալմալիլ իտա-
տիլ օլընմաթը տըր։

Սիլիլ, Տօմարքիլ վէ վէլլօգ Տիւ կիւն
նամ մէշուր չազըլարըն Տէլլիստա տէր-
տէսթ իտիլլէլլէրի Նանիստան, վէ բուէս-
սալը էնգընա թօթի վէ Գարաեանիլլէն է-
լաւմաւա տէրտէսթ իտիլլէլլէրի՝ Մա-
նաթըրտան պաթէլլէլլէլլէ իշար գըլըն-
տըր։

Սսր սանազընտա թէօրէմիլ օլան վէ
նէվի պէշէրի իսլաւ իթմէք վէ Շէրիսթը
թալիլլէ իլլէմէք իւզրէ պիր չօգ ճիւս-
լէթլէրէ ճիւլթ իթմէքտէ պուլընտա սախ-
թէ Մէնիլ Մէնիլլէ Սալիլ, միւլթէա-
պիտ Արապարըն պաշլընա կէշէլլէք, հիւ-
քիւմէթը մահլէլլէլլէ գարը իտան իթմիլ
օլտըլընտան, Եէմիլ վալիլիլ՝ պու իտա-
նըն էօնիլլէն ալմագ իւզրէ է պաթարիտ
թօր վէ պիր ճէսիմ միւլթիլլէրի տաքէրի-
լէնին կէօտէրիլլէսինի պաթէլլէլլէլլէ Պա-
պը Ալիլլէ պիլիլլէլլէ տիր։

ՏՕՔԹ. Ս. ԹԻՒՐԶԵԱՆ

Տախիլի գաթըլար վէ յօնուգար
խալիլլէլլէլլէ միւլթիլլէլլէ

Ատանտա վէ Իլլալիլլէ թուլ միւտ-
տէթ ինրալիլ թէպալլէթ իթմիլ օլան միւ-
լալիլլէ Տօգթէթ, պու քէրէ իսթանպուլ-
տա եէրլէլլէ տիր։ Հէր կիւն էօյլէնէ գա-
տար Պէյօղլընտա Ֆիլիսէլլէ սօղալընտա
քեալիլլէ 48 Նօմբըր իտէնիլլէ վէ էօյ-
լէնտէն սօնրա Պալլէ-Գարաւա 13 Նօմ-
բըր Միւքեան ճէգալանէսինտէ պուլըն-
մագտա տըր։ ճուսա կիւնիլլէ ֆուգարա
խաթիլլէլլէ մէճանէն թէտալիլ իլլէր։

Տօգթ. Թէրզեանը՝ քէպ իլլէթիլլէ 20
սէնիլլէ թէճարիլլէ իլլալիլլէ վէ Բարի-
լին միւլթալիլ խաթիլլէլլէլլէլլէլլէլլէ
իսթիլլէլլէ իթմիլ մալիլլէլլէ մալիլլէ իլլէ
խաթիլլէլլէ մէմուս պրազաճաղը չիւպ-
հէտէն վաթիլլէ տիր։

ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ ԱՐՄԵՆԱԿ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Բարիլլէ բէշկալան կաճալլէ (Faculté de Medecine de Paris) ե Ֆրանսալի ա-
տանալլէլլէլլէ հոշալալար վարժարանէն
Չիւր գուլիստիլ վիլլալիլ Տիւր Ա. Մու-
րատան համալիլլէլլէ աւանտարդը (Medecin
chirurgien dentiste) ալա անգամ Օսման-
եան Սանալլէլլէլլէ հոշալալլէ օլունու
քալիլլէ Պօլիս եկաճ ե իւր քնալիլլէլլէ
հատաւաթ է Բերա, Թաքսիլ, Պէքեար
փուլլէ թիւ 11։

Ալլան անաթ օր ալաւանիլլէ անտանիլ
ցուրէն կը տաւալիլլէ, փորձիլլէ պիլիլ տե-
նիս ե գնահատէն թէ Տիւր Ա. Մուրատ-
եանը արուեստին վիլլէլլէ կատարիլլէ-
թիլլէլլէլլէ ճիւլլալլէլլէ ինչպիլլէ գիւրու-
թեալլէ ե հարապուլլէլլէ կը գործաճէ
իւր արուեստը՝ ըստ կարեւորն անգալիլ
լիլլալլէ տաւալիլլէլլէ ցուր։

Բացի կիւրալիլլէ, ալլան օր կէս օրէն
միլիլլէ ժամը 9, ըստ եւրոպացի հիւանդ
կ'ըլլուր։ 20—2

Փ. Լուսինեանը ֆրանսալլէլլէլլէ էր-
մէնիլլէլլէ օլան լուղաթ քիլլալլէլլէն ճիւլ
ճիւլիլլէ նէլլ օլունմը տըր։

ԳՍԼԱԹԱՍ ՊՈՐՍՍՍԸ

12 Մայիս 1909	
Թէվիլ իտիլլէլլէ Էս. ուլ. 101 36	Գ2. րր.
Բուլլիլլէ չըմիլլէլլէլլէ Ֆր. 174 75	
Օսմ. Սիլիլլէ չիւքէթիլլէ Լ. Օ. 4 40	
Տէրիս, թիւլլէլլէ գուր. 6 95	
» » թահիլ ֆր. 4 60	
Բէթի 15 35	
Տէրիլլէլլէ Բիլլիլլէ 433 50	
Տէրգուլ 313	
Ատալլէ չըմիլլէլլէլլէ գուր. 15	
» » թահիլ 513	
Քիւրէսի Ֆիլիլլէ Էփիլլէլլէ Ա. 284 50	
» » » Բ. 248 50	

Սանիլլէ իսթիլլէլլէ վէ մեուլը կալիլա
ՅՈՒՀԱՆԵՆՍ ԹՈՒԱՅԵԱՆ

Ի Տ Ա Ր Է Ռ Ա Ն Է
Պէյօղլընտա, Թաքսիլ ճալիլլէլլէ Ն. 65